

Enteniment i convivència pacífica a la universitat

Comencem un nou temps amb la convicció que les comissions de convivència s'han convertit en defensores dels valors universitaris

CRISTINA
Pauner*

El 24 de febrer de 2022 es va aprovar la llei 3/2022 de convivència universitària, una norma que, amb les seues possibles insuficiències, estableix un sistema integral de protecció i garantia de la convivència dins de l'àmbit universitari adaptat completament als valors i principis democràtics. Aquesta llei ha derogat una longeva normativa preconstitucional que regulava el règim sancionador a l'estudiantat per a gestionar, des d'una perspectiva més àmplia i diferent, els possibles conflictes que puguen sorgir entre els membres de la comunitat universitària.

En concret, configura un sistema de resolució de conflictes clarament inspirat en els principis de la mediació, incorpora mesures de prevenció i resposta enfront de la violència, la discriminació o l'assetjament i manté un règim disciplinari general adaptat al funcionament actual de la institució universitària.

A més, la norma ha permès que les universitats, fent ús de l'autonomia universitària, desenvolupen les seues previsions de manera flexible, adaptant-les a les necessitats i característiques de cada institució. La Universitat Jaume I va aprovar el seu reglament de convivència, tramitat

ANDREA
Planchadell*

amb la màxima participació de la comunitat universitària, el 28 de febrer de 2023, una regulació que confirma el compromís de l'UJI amb els principis de llibertat, democràcia, justícia i igualtat, proclamats en l'article 2 dels Estatuts, però també amb la necessitat de posar en el centre de qual-sevol conflicte les persones, en particular les qui el pateixen, procurant que la gestió i transformació d'aquest permeten reparar el mal causat i restaurar la situació a l'estat previ anterior a la seua deterioració.

Amb aquesta finalitat, el Reglament crea la Comissió de Convivència, amb representació paritària dels diferents sectors. Aquestes comissions estan cridades a jugar un paper fonamental per a garantir la convivència a la Universitat i fer-ho, cosa que és encara més important, no des d'un enfocament purament sancionador, sinó des del diàleg, el respecte i la comprensió de les opinions de les altres persones, fomentant la

pau social. És evident que, en la defensa d'aquests valors, les universitats han de ser un exemple i oferir un camí alternatiu de resolució dels conflictes que s'origina entre els seus membres.

La Universitat Jaume I ha fet, amb la ràpida aprovació del seu Reglament de convivència i la constitució de la seua Comissió de Convivència, una clara aposta per la solució alternativa dels conflictes que sorgeixen en l'àmbit universitari, allunyant-se, quan siga possible, de la imposició de sancions com a úni-

La via dialogada és la resposta que una societat democràtica avançada espera de la institució universitària

ca forma de resolució d'aquests; així com preveient la substitució de la sanció per mesures alternatives de caràcter educatiu, reparador i resocialitzador. En el quefer diari d'aquestes comissions de convivència es posarà també de manifest que, davant un conflicte de major o menor magnitud, és possible fer les coses d'una altra manera, aproximar-se a les relacions humanes amb altres mirades.

A fi d'oferir un espai per a la reflexió, la Universitat Jaume I i la Universitat Autònoma de Madrid han organitzat la I Trobada Nacional de Comissions de Convivència Universitàries els dies 6 i 7 d'aquest mes de juliol. Trobada que només pot qualificar-se d'exitosa atesa la convocatòria de més d'un centenar de representants de comissions de convivència, defensories universitàries, secretaries generals, vicerectorats, inspecció de serveis, direccions d'igualtat i assessories jurídiques procedents de 52 universitats espanyoles, públiques i privades.

Amb un programa conformat pels millors experts i expertes en mediació, així com titulars d'institucions públiques i privades referents en la matèria, es va debatre, en un clima molt enriquidor, el pa-

per que els mitjans alternatius de solució de conflictes estan cridades a jugar en la transformació dels conflictes en les universitats, la importància de la mediació en l'àmbit educatiu i les mesures substituïbles a les sancions, aconseguint-se importants conclusions sobre les oportunitats i també reptes que planteja aquest canvi de paradigma en la resolució de conflictes.

EN LA TROBADA es va consensuar un full de ruta per a constituir una xarxa estatal de comissions de convivència universitària, tasca que assumirà un grup de treball, liderat de nou per l'UJI i la UAM. Aquesta xarxa aglutinarà les comissions de convivència de les universitats públiques i privades que desitgen adherir-se i serà col·laboradora de la CRUF en matèria de convivència a través de la sectorial de Secretaries Generals.

Comencem un nou temps amb la convicció que les comissions de convivència s'han convertit en les defensores dels valors universitaris a través del diàleg i que, encara que l'esforç per a adaptar-nos a això és innegable, és possible una altra manera de gestionar els conflictes fins i tot abans que es produïsquen afavorint la convivència activa i la corresponsabilitat. En aquesta labor, sens dubte, tota la Universitat està implicada, convenueuda que aquesta via dialogada és la resposta que una societat democràtica avançada espera de la institució universitària. ≡

***Secretària general de l'UJI**
***Vicesecretària general de l'UJI**